ផលប៉ះពាល់នៃយុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី
ទៅលើការកាត់បន្ថយការីករាលដាល
នៃមេរោគអេដស៍នៅក្នុងចំណោមស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ
នៅកម្ពុជា

How Women’s Empowerment impacts HIV/AIDS reduction among sex workers in Cambodia

អង្គការថែរ កម្ពុជា

សន្និសីទជាតិលើកទី៣ ស្តីអំពីអេដស៍

១០ ~ ១២ កញ្ញា ២០០៨

ការស្រាវជ្រាវជាសកលរបស់អង្គការថែរ (វិច្ឆិការ ០៧ – កក្កដា ០៨)

- ការស្រាវជ្រាវធ្វើឡើងនៅក្នុង ៦ ប្រទេស នៅអាហ្វ្រិក អាស៊ី និងអាមេរិកឡាទីន រួមមានប្រទេស Bangladesh, Burundi, Cambodia, India, Lesotho and Peru
- ដើម្បីបញ្ជាក់ទស្សនៈជាសកលដែលបានអះអាងថា:
  - បទអន្តរាគមន៍ឆ្លើយតបចំពោះការរីករាលនៃមេរោគអេដស៍ ត្រូវតែផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើកត្តាសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និង ការផ្លាស់ប្តូរ វប្បធម៌ ដូច្នេះត្រូវការផ្តល់ភាពអង់អាចចំពោះស្ត្រី (Women Empowerment)
  - បទអន្តរាគមន៍ឆ្លើយតបចំពោះការរីករាលនៃមេរោគអេដស៍ភាគច្រើន មិនបានគិតដល់អ្វីដែលលើកទឹកចិត្តអោយស្ត្រីមានការជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង និងមើលមិនឃើញកត្តាធំៗទាំងឡាយដែលធ្វើអោយមានភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រី

ការស្រាវជ្រាវជាសកលរបស់អង្គការឃែរ (ត)

- ដៃគូរនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះមាន អង្គការ ICRW និងក្រុមការងារស្ត្រី
- ឈរនៅលើគំរោងបទដ្ឋានស្តីពី ការផ្តល់ភាពអង់អាចរបស់អង្គការឃែរ ដែលបង្ហាញពីទិដ្ឋភាព ៣ យ៉ាង ដើម្បីអោយមានការផ្លាស់ប្តូរសង្គមៈ

  - ភ្នាក់ងារ (Agency)ៈ លទ្ធភាពនៅក្នុងការធ្វើការសំរេចចិត្ត និងជំរើស

  - រចនាសម្ពន្ធ័ (Structure)ៈ ដោះស្រាយបទដ្ឋានសង្គមនានា និងកសាងរចនាសម្ពន្ធ័មួយ ដែលស្ត្រីមានជំរើស និងអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរ

  - ទំនាក់ទំនង (Relation)ៈ លក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងសង្គម ដែលធ្វើអោយស្ត្រីអាចចរចារ ដើម្បីសំរេចតំរូវការ និងការពារសិទ្ធរបស់គេ

care

ការស្រាវជ្រាវជាសកលរបស់អង្គការថែរ (ត)

- ចំណុចរួមនៃការស្រាវជ្រាវៈ ការជឿជាក់លើខ្លួនឯង, ចំណេះដឹង, ការទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់សេវា, STI/HIV/AIDS , ការសំរេចចិត្ត នៅក្នុងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទ នៅក្នុងជីវិតគ្រួសារ, អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ, ការរើសអើង, និងបទដ្ឋានយេនឌ័រ
- វិធីសាស្រ្តៈ សំភាសន៍ជាលក្ខណៈបុគ្គល (ទិន្នន័យតាមបែបបរិមាណ) និងក្រុមពិភាក្សា (ទិន្នន័យតាមបែបគុណភាព)

សាវតាគ្រួសៗរបស់គំរោង

- គំរោង Sex Worker HIV/AIDS Reduction, Advocacy, Facilitation & Empowerment project (SAFE)
- ទីតាំង: កោះកុង បន្ទាយមានជ័យ (ប៉ោយប៉ែត) ឧត្តរមានជ័យ
- ក្រុមគោលដៅ: អ្នករកស៊ីផ្លូវភេទស្រ្តី និងបុរស ចំនួន ១000 នាក់
- រយៈពេលគំរោង: ២00៤ -២00៧

care

គោលបំណងរបស់គំរោង:

- កសាងជំនាញភាពជាអ្នកដឹកនាំ និង កសាងសមត្ថភាពអ្នកដឹកនាំ ដើម្បីលើកកំពស់ការចូលរួមរបស់ស្រ្តីរកស៊ីផ្លូវភេទនៅក្នុងការស្វែងរកការគាំទ្រថ្នាក់ខេត្ត
- កម្មវិធីកាត់បន្ថយការប្រឈមមុខចំពោះការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងមិត្តអប់រំមិត្តដោយឈរលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន
- កសាងទំនាក់ទំនងជាមួយបណ្តាញស្រ្តីរកស៊ីផ្លូវភេទថ្នាក់ជាតិ និងចូលរួម នៅក្នុងសកម្មភាពស្វែងរកការគាំទ្រនានា ដើម្បីលើកកំពស់ភាពអង់អាចរបស់ស្រ្តី ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្ការការរីករាលដាល មេរោគអេដស៍

care

សកម្មភាពគំរោង

- បង្កើនការយល់ដឹងអំពីការឆ្លង និងការបង្ការជំងឺអេដស៍
- ការប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យអោយបានត្រឹមត្រូវ និងការយល់ដឹងបន្ថែមពី " ការរួមភេទ កាន់តែមានសុវត្ថិភាព –SAFER SEX"
- ផ្តល់ឱកាសសំរាប់ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទទទួលបាននូវការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនានា ផ្ទាក់អនក្ខរកម្ម វគ្គបណ្តុះបណ្តាលពីសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋាន ការសន្សំប្រាក់ និងសំរបសំរួល អោយមានកម្មវិធីសន្សំ
- លើកទឹកចិត្ត និងគាំទ្រនៅក្នុងការចូលរួមពិនិត្យ STI ប្រចាំខែ

care

ការស្រាវជ្រាវនៅកម្ពុជា

- គោលបំណងចំបង:

  - ស្វែងយល់ពីរបៀបដែលគំរោង SAFE ធ្វើកម្មវិធីស្តីពីទំនាក់ទំនងអំណាចយេនឌ័រ (ទាំងខាងក្នុង និងខាងក្រៅឧស្សាហកម្មផ្លូវភេទ) ដែលមានឥទ្ធិពលលើការសំរេចចិត្តរបស់ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ ទាក់ទងនឹងការរួមភេទ

  - ស្វែងយល់ពីរបៀបដែលគំរោង SAFE ផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទនៅក្នុងការកាត់បន្ថយភាពងាយប្រឈបមុខចំពោះជំងឺអេដស៍

- វិធីសាស្ត្រ: ពិភាក្សាក្រុម ការសំភាសន៏ជាបុគ្គល ការសំភាសន៏ជាមួយអ្នកពាក់ពន្ឋ័

- សិក្ខាសាលាមួយបានរៀបចំដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយ ជុំវិញបញ្ហានិរន្តរភាពរបស់គំរោង

របកគំហើញសំខាន់ៗ

- **ទស្សនៈទានរបស់ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ ចំពោះការផ្តល់អាពអច់អាច ~ ស្ត្រីខ្លាំគឺៈ**

- ស្គាល់ខ្លួនឯង
- អាចដោះស្រាយបានគ្រប់បញ្ហា
- អោយតំលៃខ្លួនឯង
- មានភាពជឿជាក់
- មានចិត្តមេត្តា
- មានជំនឿច្បាស់លាស់ និងភាពពិតប្រាកដ
- ហានិយាយ
- ឯករាជ្យ (ពីបុរស ស្វាមី និងអ្នកដទៃ)
- មានភាពឆ្លាតវៃ និងក្លាហាន
- មានការតស៊ូខ្ពស់ និងប្រឹងប្រែងដើម្បីរស់
- មានឯករាជ្យភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ
- ប្រសិនបើដឹងមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ហ៊ានទទួលស្គាល់ និងមានភាពទទួលខុសត្រូវ ចំពោះបញ្ហា និងមានឥរិយាបទជាវិជ្ជមាន

care

របកគំហើញសំខាន់ៗ (ត)

- ចំណេះដឹងស្តីអំពីការការពារមេរោគអេដស៍ ការជឿទុកចិត្តលើខ្លួនឯងទាក់ទងនឹង ការការពារមេរោគអេដស៍:
    - ចំណេះពីការឆ្លង ការការពារ និងការថែទាំមានការកើនឡើង
- ឥរិយាបទផ្លូវភេទទាក់ទងនឹងការប្រើស្រោមអនាម័យជាមួយដៃគូរួមភេទ:
    - ប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យត្រឹមត្រូវ ទោះបីជាភ្ញៀវបដិសេធ
    - ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ស្រោមអនាម័យមិនបានប្រើជាមួយដៃគូប្រចាំ ឬសង្សា

មូលហេតុ - ការទុកចិត្ត

- លទ្ធផលធ្វើតេស្តឈាមអវិជ្ជមាន
- នារីខារ៉ាអូខេ ដែលមិនមែនជាស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទនិយាយថាគេមិនត្រូវការស្រោមអនាម័យទេ

របកគំហើញសំខាន់ៗ (ត)

- ស្រ្តីរកស៊ីផ្លូវភេទមិនអាចផ្លាស់ទីបានតាមចិត្ត

  - ដោយសារបំណុល

- មានការកើនឡើងនូវចំណេះដឹងពីភាពទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់សេវា STI/HIV របស់រដ្ឋ និងឯកជន
- ស្រ្តីរកស៊ីផ្លូវភេទគឺងាយទទួលរងនូវអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងមេឈ្នួលយេនឌ័រ

  - ពួកគេបង្កើនការតវ៉ា ឬរើបំរាស់

  - ជាទូទៅប៉ូលីសមិនបានជួយអីទេ

- ការសំរេចចិត្ត

  - មានលទ្ធភាពជ្រើសរើសដោយសុវត្ថិភាព

  - ការសំរេចចិត្តស្តីពីការប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យគឺអាស្រ័យលើការទុកចិត្ត និងពាក្យផ្អែមរបស់ដៃគូ

care

របកគំហើញសំខាន់ៗ (ត)

- ការចងក្រងជាក្រុម

  - ជាឱកាសធ្វើការទំនាក់ទំនងទៅវិញទៅមក- ទទួលអារម្មណ៏កាន់តែមានការរួបរួម

  - ជាអកុសល ក្រុមគឺត្រូវរសាយនៅពេលគំរោងចប់

- អំពើហិង្សា

  - ធ្វើឡើងដោយមនុស្សដែលគេធ្លាប់ស្គាល់

  - រំលោភបូក

  - ជាទូទៅនៅកន្លែងធ្វើការ ពួកគេមានភាពអត់ធ្មត់ លើកលែងតែវាហួសកំរិត

- ប្រឈមមុខ និងការរើសអើង: ពីសហគមន៏ ពីអ្នកផ្តល់សេវា - ពួកគេពេញចិត្ត ដោយគំរោងចាត់ទុកគេជាអទិភាពរបស់គំរោង

របកគំហើញសំខាន់ៗ......

- កាត់បន្ថយភាពមាក់ងាយចំពោះអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ដោយសារតែមានការកើនឡើងនូវចំណេះដឹងជុំវិញការឆ្លងមេរោគអេដស៍
- របរចិញ្ចឹមជីវិតៈ មិនមានចេរភាព, លំបាកបើតម្រូវអោយមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ - ការតាំងទីលំនៅនៅកន្លែងផ្សេងមួយដែលគេមិនមានជំនាញ
- ការទទួលបានកម្មវិធីសន្សំ និង ឥណទាន

តើការផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទមានផលអ្វីខ្លះលើភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពួកគេចំពោះការឆ្លងមេរោគអេដស៍

- ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពួកគេ គឺមិនត្រឹមតែជាស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទនោះទេ ប៉ុន្តែជាស្ត្រីដែលមានប្តី មានមិត្តប្រុស — ជំនឿ និងការទុកចិត្ត
- ការដឹងពីស្ថានភាពសុខភាពរបស់ដៃគូទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍ គឺអាចអោយពួកគេធ្វើការសំរេចចិត្តត្រឹមត្រូវ ដោយមានពត៌មានគ្រប់គ្រាន់
- យុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីជាក្រុម គឺមានប្រសិទ្ធភាពជាងបុគ្គល
- ស្វែងរកការធ្វើតេស្តឈាមឬពិគ្រោះយោបល់នៅពេលពួកគេមានការរួមភេទដោយមិនបានការពារ ជាមួយភ្ញៀវ

តើការផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្រ្តីរកស៊ីផ្លូវភេទមានផលអ្វីខ្លះលើភាពងាយរងគ្រោះ របស់ពួកគេចំពោះការឆ្លងមេរោគអេដស៍ (ត)

- ដោយសារតែភាពក្រីក្រ និងរៀនបានតិចតួច - ជាការលំបាកណាស់សំរាប់ស្រ្តីនៅក្នុងបដិសេធការផ្តល់ប្រាក់បន្ថែម ឬរនឹងការរួមភេទដោយមិនការពារ
- ចំណេះដឹង និងពត៌មានដែលបានគំរោងផ្តល់អោយ ជួយពួកគេការពារខ្លួនពីការឆ្លងមេរោគអេដស៍
- គំរោងបានជួយស្រ្តីរកស៊ីផ្លូវភេទ និងស្រ្តីបំរើការនៅកន្លែងកំសាន្ត អោយមានលទ្ធភាពចរចារ ដើម្បីមានការរួមភេទដោយសុវត្ថិភាព safer sex

ជារួម.....

- ចំណេះដឹង នៅក៏រិតបុគ្គលអាចជាការសំខាន់នៅក្នុងការផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី ក៏ប៉ុន្តែ នៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេសំរាប់ធ្វើអោយគេមានការផ្លាស់ប្តូរការប្រព្រឹត្ត និងប្រែក្លាយ ស្ថានភាពរបស់ពួកគេ - ដែលរឿងអស់ទាំងនោះត្រូវកំណត់ឡើងដោយអសមភាព នៅក្នុង សង្គម វណ្ណៈ និងក្រមសីលធមិនានាដែលផ្សារភ្ជាប់និងអសមភាពយេនឌ័រ ។
លើសពីនេះទៅទៀត អំពើពុករលួយនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាលសាធារណៈ និង ប៉ូលីស កាន់តែ ធ្វើអោយមានភាពស្មុគស្មាញ ។ ដូច្នេះជាការចាំបាច់ ត្រូវមានយុទ្ធសាស្ត្ររួមមួយ ដែលដាក់ បញ្ចូលអ្នកពាក់ពន្ធ័សំខាន់ៗ រួមមានសង្គមស៊ីវិល រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីដោះស្រាយ គ្រប់ឬសគល់នៃ បញ្ហាជាបន្តបន្ទាប់ និងកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព

អនុសាសន៍

- ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រីចំពោះការឆ្លងមេរោគអេដស៍ ត្រូវមានកម្មវិធីផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី ដែលត្រូវការពេលវេលា និងធនធាន
- រាល់គំរោងផ្តល់ភាពអង់អាចសំរាប់ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ ស្ត្រីបំរើការនៅកន្លែងកំសាន្ត ទាំងអស់គួរតែចងក្រងជាក្រុមសាមគ្គី ហើយផ្សារភ្ជាប់កិច្ចការសហការនៅក្នុងចំណោមក្រុមទាំងនោះ
- គួរតែដោះស្រាយអោយចំៗការមាក់ងាយ និងរើសអើងចំពោះស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ ហើយគំរោងត្រូវតែធានាថាយេនឌ័រគឺត្រូវបានបញ្ជ្រាប

អនុសាសន៍...........

- បញ្ចូលសិទ្ធិទៅក្នុងកម្មវិធីដែលផ្តល់ភាពអង់អាចចំពោះស្ត្រី និងផ្នែកតស៊ូមតិ
- ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ក្រុម ដូច្នេះសហគមន៍អាចចាប់យកផលប្រយោជន៍របស់ក្រុមសាមគ្គី
- ត្រូវតែពង្រឹងទំនាក់ទំនងរវាងក្រុមសាមគ្គីនៅកំរិតថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ជាតិ
- គាំទ្រទំនាក់ទំនង ដោយឈរលើការព្រួយបារម្ភរួម
- គួរតែពិចារណាការបង្កើតសកម្មភាពទាក់ទងមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតបន្ថែម

សូមអរគុណ